

Til: Instituttstyret

Fra: Instituttleder

Sakstype: Diskusjonssak

Møtesaksnr.: D-sak A

Møtenr.

Møtedato: 9.6.2021

Notatdato: 1.6.2021

Arkivsaksnr.:

Saksbehandler: Ragnar Holst Larsen

Fordeling av stipendiatstillinger ved IAKH fra 2022

Historikk HF¹

HF har 145 ph.d.-stipendiatsårsverk finansiert av Kunnskapsdepartementet, såkalte KD-stillinger eller universitetsstipendstillinger. Finansieringen er øremerket og kan ikke brukes til å finansiere andre deler av virksomheten, med unntak for at ph.d.-stillinger kan omgjøres til postdoktorstillinger. 145 er altså måltallet HF skal treffe, gjennom tilsetning i stipendiatstillinger og gjennom at stipendiatene kvalifiserer seg til gjennomføringsstipend. Forsinkede tilsetninger, permisjoner og uforutsigbart antall som vil få gjennomføringsstipend gjør det vanskelig å treffe måltallet nøyaktig hver år. Noen år vil det faktiske tallet ligge litt over, andre år litt under måltallet, men fakultetet tilstreber å oppnå balanse innenfor en periode på tre år. Stipendiatstillinger finansiert av eksterne prosjektmidler (NFR og EU) kommer i tillegg til det som omtales som fakultetets ph.d.- stillinger.

Det er fakultetet som forvalter stipendiatstillingene. De er ikke fast fordelt til enheter på fakultetet, men fordeles løpende etter ulike kriterier. Derimot skjer tilsettingene på instituttene. Mens alle stipendiatstillingene tidligere ble lyst ut åpent på fakultetsnivå har fakultetet fra 2007, da HF fikk sin første SFF, fordelt en andel av stillingene til ulike strategiske formål, bl.a. knyttet til bestemte fag, til SFF, til faglig prioriterte områder, til tverrfaglige prosjekter, til styrking av enkelte områder med rekrutteringsbehov, til UiOs tverrfakultære satsinger, til prosjekter tilknyttet nyansatte og som egenandel i såkalte fellesløftprosjekter. De resterende stillingene - i utgangspunktet pluss/minus 20 stipendiatstillinger - ble i perioden 2007-2011 fortsatt årlig lyst ut åpent for hele fakultetet samlet.

---

¹ Historikken fra HF er hentet fra saksnotat av 17.09.2020 til møte 3/2020 i Fakultetsstyret ved HF, D Sak-01: <https://www.hf.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2020/vedlegg/200925-d1-notat-om-stipendiatfordeling.pdf>

Søknadene til de åpent utlyste stipendiatstillingene ble fordelt og behandlet i sju ph.d.-utvalg, før fakultetets tilsetningsutvalg (TUV) behandlet en samlet innstilling fra fakultetets Rådet for forskningssaker. En kombinasjon av flere forhold gjorde at fakultetet gikk bort fra ordningen med helt åpne utlysninger, blant annet ressurskrevende innstillingsprosesser med mange søknader og en omorganisering av p.hd.-programmet.

Som del av oppfølgingen av en evaluering av fakultetets ph.d.-program i 2011, ønsket fakultetet også å konsentrere stipendiatstillingene noe mer og sikre at stipendiatene ble rekruttert til større og aktive fagmiljøer, av hensyn til doktorgradsarbeidets faglige kvalitet og progresjon.

I 2012 og 2013 ble stipendiatstillinger som ikke var bundet opp i satsinger, egenandeler e.l. fordelt til sterke fagmiljøer, etter søknader fra instituttene. Stillingene ble tildelt instituttene med krav om utlysning innenfor gjeldende område. Fra 2014 har stillingene som ikke er blitt øremerket strategiske formål på fakultetsnivå blitt fordelt etter størrelse (pro rata) til instituttene, med og uten føringer.

Dagens situasjon

Per i dag er fakultetets stipendiatstillinger fordelt i to kategorier; en andel som fakultetet bruker til strategiske formål, og en andel til fordeling pro rata til instituttene. Dekanen ønsker å opprettholde hovedtrekkene i dagens modell, men vil redusere antallet stillinger som er bundet til strategiske formål på fakultetsnivå, slik at det sikres et forutsigbart antall stillinger til fordeling til instituttene.²

Historikk ved IAKH 2014 - 2021

I 2014 ble arkeologi som eneste fag ved IAKH faglig prioritert av HF, og som et resultat av dette ble to stipendiatstillinger tildelt arkeologi med ansettelse i 2015.

I 2016 fikk IAKH tildelt fire stillinger, i tillegg til én stillingen forbeholdt arkeologi på grunn av den faglige prioriteringen. Instituttstyret vedtok 3. februar 2016 at de fire pro-rata stipendiatstillingene fra fakultetet ble fordelt med en til hver av de to forskerprosjektsøknadene fra instituttet som fikk toppkarakter i siste FRIPRO-runden uten å få tildeling, samt én til UiO Norden-gruppa «Offentlighet og ytringsfrihet 1815–1900» og en til feltet «material studies» i arkeologi/konservering.³

På instituttstyremøte 7. desember 2016 ble det vedtatt at de fem stipendiatstillingene som skulle utlyses i 2017 var innenfor områder angitt av faste vitenskapelige ansatte, som i de siste fem årene (2012–) var ansatt i førsteamanuensisstillinger ved IAKH, og som ikke hadde veiledet ph.d.-stipendiater. Stipendiatene ble knyttet til veiledernes faggrupper. Én av stillingene ble forbeholdt arkeologi, tre forbeholdt (samtds)historie, og den siste ble tildelt konservering. Fakultetet hadde

---

² [200925-d1-notat-om-stipendiatfordeling.pdf \(uio.no\)](#)

³ [Protokoll fra møte i instituttstyret onsdag 3. februar 2016 kl. 14:15-15:20 - Institutt for arkeologi, konservering og historie \(uio.no\)](#)

tildelt IAKH to ph.d.-stipendier for tilsetting i 2017, så de tre ekstra rekrutteringsstillinger ble finansiert av instituttet. De aktuelle ble bedt om å skissere veiledningsområder som stipend søkere kunne søke seg til.⁴

Det var i 2017 et ønske fra instituttledelsen å finne en robust fordelingsmodell, slik at instituttstyret slapp å diskutere fordelingskriterier hvert år. På instituttstyremøte onsdag 6. desember 2017 ble det vedtatt at i perioden 2018 – 2021 skulle ordningen være at nye fast vitenskapelig ansatte tildeles en stipendiat som knyttes til faggruppene. Stipendiatstillinger som ikke blir fordelt til nyansatte, skal brukes til å styrke strategiske forskningssatsinger ved å gi en stipendiat til hver av HFers faglig prioriterte tverrfaglige satsinger som IAKH er med i, samt å legge inn en stipendiat som egenandel i søknader om forskningsgrupper innenfor UiO Norden og eventuelle andre strategisk viktige satsinger som instituttet tar del i. I 2018 ble de to stillingene fra HF tildelt innen områder skissert av nyansatte veiledere, tre i historie og én i arkeologi.⁵

Et av hovedargumentene for fordelingsmodellen i 2017 og 2018-2021 var at veiledningserfaring teller stadig tyngre i søknader til NFR og EU som forskerprosjekt. Det samme gjaldt ved opprykkssøknader, og ble sett i sammenheng med [Borg-utvalgets anbefalinger](#) om økte krav til veiledningserfaring ved professoroppykk. I tillegg ble det påpekt at nytilsatte gjerne trenger litt tid før de kan få stipendiat via prosjektmidler fra Norges Forskningsråd.⁶

Forslag til andre fordelingskriterier

I en diskusjon om nye fordelingskriterier skisseres her noen mulige løsninger, blant annet med fordelingskriterier som har vært praktisert ved andre institutter ved Det humanistiske fakultet.

Institutt for lingvistiske og nordiske studier har tildelt stipendiatstillingene fra HF til lovende nyansatte etter innspill fra fagmiljøene.

Institutt for media og kommunikasjon og Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk har tildelt stipendiatstillingene fra HF til forskningssterke miljøer etter interne søknadsrunder.

Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk har de siste to årene først gitt til nyansatte førsteamanuenser, og så året etter gitt til ansatte etter søknad, hvor den fast vitenskapelige ansatte (FVA) også må forplikte seg til å søke ekstern finansiering i 2021.⁷ I søknaden måtte FVA da redegjøre for forskningsplanen i en fire årsperiode og stipendiatens rolle i den, redegjøre for hvilken ekstern finansieringskilde som søker forplikter seg til å søke, samt en

---

⁴ [Protokoll fra møte i instituttstyret onsdag 7. desember 2016 kl. 14:15-16:35 - Institutt for arkeologi, konservering og historie \(uio.no\)](#)

⁵ <https://www.hf.uio.no/iakh/om/organisasjon/styret/moter/2017/2017-12-06-is-sak-27-fremleggsnotat-stipendiatstillinger.pdf>

⁶ Ibid.

⁷ Stipendiatstillingene ble da lagt inn som egenandel i f.eks. NFR-søknader.

plan for veiledning av stipendiaten og eventuelle samarbeidspartnere på instituttet og/eller eksternt.

Både Institutt for kulturstudier og orientalske språk og Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk har henholdsvis i 2020 og 2021 prøvd seg på åpne utlysninger for stipendiatstillingene som HF har tildelt, der søkere måtte knytte søknaden opp mot deres forskningsmiljøer. IKOS fikk i 2020 inn 264 søknader til 3 stipendiatstillinger med denne fordelingsmodellen. Resultatet av så mange søkere til 3 stillinger (og lav tilslagsprosent), gjorde at IKOS ba fakultetet om godkjenning til å tilsette i stillinger tildelt for 2021. Til sammen 8 stillinger. Både IKOS og IFIKK melder om svært ressurskrevende innstillingsprosesser, som var noe av den samme erfaringen HFs hadde med åpne utlysninger. Det går an å se for seg mer faglig målrettede utlysninger, som allikevel er mer åpne enn utlysninger knyttet til én enkelt veileder.

Hvis en skal tenke seg andre fordelingskriterier ved IAKH kan dette ses i sammenheng med opprettelsen av de nye forskergruppene ved instituttet. For eksempel et søknadsregime der enten FVA eller forskergruppene samlet sender inn søknad til instituttet for tildeling av stipendiatstillinger. En mulig fordel med å i større grad involvere hele forskergrupper i dette arbeidet kan være et økt engasjement blant FVA for forskerutdanningen, der et av søknadskriteriene kan være en plan for veileder og forskergruppens oppfølging av stipendiaten fra oppstart til fullført gjennomføringsstipend. Et annet søknadskriterium kan være fokus på oppfølging av veileder i forskergruppen, med for eksempel mentorordning innad i forskergruppen for mindre erfarne veiledere. Det kan i en slik modell legges opp til varierende grad av kriterier fastsatt av instituttstyret, blant annet behovet for veiledningserfaring eller prioritering av nyansatte.